MALTA

QORTI CIVILI
PRIM' AWLA
(GURISDIZZJONI KOSTITUZZJONALI)

ONOR. IMHALLEF
JOSEPH R. MICALLEF

Seduta tas-6 ta' April, 2011

Rikors Numru. 38/2009

Claudio **PORSENNA**

vs

AVUKAT ĠENERALI

Il-Qorti:

Rat ir-Rikors imressaq fit-2 ta’ Ġunju, 2009, li bih u għar-raġunijiet hemm imfissra, r-rikorrent Claudio Porsenna talab li din il-Qorti (1) ssib li huwa ġarrab jew x’aktarx sejjer iġarrab ksur tal-jedd tiegħu għal smigħ xieraq kif imħares bl-artikolu 39 tal-Kostituzzjoni tar-Repubblika ta’

Malta (aktar 'il quddiem imsejħa "il-Kostituzzjoni") u tal-artikolu 6 tal-Konvenzjoni (Ewropeja) għall-Protezzjoni tad-Drittijiet tal-Bniedem u tal-Libertajiet Fundamentali (aktar 'il quddiem imsejħa "il-Konvenzjoni") meta l-intimat ħaddem fil-konfront tiegħu d-diskrezzjoni li huwa għandu bl-artikoli 22(2) u 31 tal-Ordinanza tal-1939 dwar il-Mediċini Perikolużi (Kapitolu 101 tal-Liġijiet ta' Malta) li jagħżel quddiem liema Qorti jrid li r-rikorrent jidher biex iwieġeb għall-akkużi magħmulin kontrih; (2) ssib li r-rikorrent ġarrab ksur tal-jedd tiegħu imħares bl-artikolu 45 tal-Kostituzzjoni u l-artikolu 14 tal-Konvenzjoni li ma jkunx diskriminat, u dan meta l-intimat, b'kontro-ordni taħt l-imsemmi artikolu 31 tal-Ordinanza, għażel li persuna oħra involuta fil-każ tar-rikorrent twieġeb għall-akkużi kontriha quddiem il-Qorti tal-Maġistrati (Malta) bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali, filwaqt li l-intimat għażel li jħalli lir-rikorrent jidher quddiem il-Qorti Kriminali biex iwieġeb għall-akkużi mressqin kontrih; u (3) li tagħti kull rimedju ieħor li jidhrilha xierqa u meħtieġa fiċ-ċirkostanzi tal-każ;

Rat it-Tweġiba mressqa mill-intimat fil-25 ta' Ġunju, 2009, li biha laqa' għall-azzjoni tar-rikorrent billi qal li l-ilmenti tar-rikorrent m'humiex mistħoqqa fil-fatt u fid-dritt u din il-Qorti jmissha tiċħadhom. Jibda biex jgħid li d-diskrezzjoni mogħtija lilu mil-liġi bl-ebda mod ma tista' titqies bħala "deċiżjoni ta' xi akkuża kriminali" u għalhekk ma jgħoddx l-artikolu 6 tal-Konvenzjoni. Iżid jgħid li meta huwa jinqeda bl-imsemmija diskrezzjoni, iqis bosta aktar kriterji wiesgħa għal kull każ minn dawk li għoġbu jsemmi r-rikorrent, u għadda biex semma wħud minnhom. Miċ-ċirkostanzi partikolari tal-każ li bih jinsab mixli r-rikorrent, jgħid li lanqas huwa minnu li r-rikorrent u l-persuna l-oħra li kienet allegatament involuta fil-każ kienu fl-istess qagħda dwar ir-reat addebitat lilhom, u għalhekk ma jistax ir-rikorrent jgħid li ngħata trattament diskriminatorju, u dan billi x-xiljiet kontra r-rikorrent u dawk kontra l-persuna l-oħra m'humiex l-istess. L-intimat żied jgħid li mkien ma nstama' li għaliex huwa għażel li jwettaq diskrezzjoni li tagħtih il-liġi, b'daqshekk kiser il-jedd fundamentali ta' xiħadd;

Rat il-provi dokumentali mressqa mir-rikorrent waqt is-smigħ tal-15 ta' Ottubru, 2009[1] u waqt is-smigħ tas-26 ta' Jannar, 2010[2];

Rat in-Nota mressqa mir-rikorrent fis-16 ta' Frar, 2010[3], bid-dokument mehmuż magħha (kopja tal-Att tal-Akkuża numru 39/07 dwar ir-rikorrent);

Rat in-Nota mressqa mill-intimat fit-18 ta' Marzu, 2010[4], b'dikjarazzjoni li huwa ried iressaq provi fil-kawża;

Rat in-Nota mressqa mill-intimat waqt is-smigħ tad-29 ta' April, 2010[5];

Rat id-degriet tagħha tad-29 ta' April, 2010[6], li bih iddikjarat magħluq l-istadju tal-ġbir tal-provi u, fuq talba tal-partijiet, tat żmien biex il-partijiet iressqu s-sottomissjonijiet tagħhom permezz ta' Noti miktuba u ħalliet il-kawża għas-sentenza;

Rat id-degriet tagħha tad-19 ta' Awissu, 2010, li bih u fuq talba magħmula mir-rikorrent b'rikors tiegħu tat-12 ta' Awissu, 2010, tawlet iż-żmien li fih ir-rikorrent seta' jressaq in-Nota ta' Sottomissjonijiet tiegħu;

Rat in-Nota ta' Sottomissjonijiet imressqa mir-rikorrent fit-3 ta' Settembru, 2010[7];

Rat id-degriet tagħha tat-28 ta' Settembru, 2010[8], li bih u fuq talba magħmula mill-intimat b'rikors tiegħu tas-27 ta' Settembru, 2010, waqfet milli tgħaddi għall-għoti tas-sentenza u tat żmien lill-intimat biex iressaq in-Nota ta' Sottomissjonijiet tiegħu;

Rat in-Nota ta' Sottomissjonijiet imressqa mill-intimat fil-15 ta' Ottubru, 2010[9], bi tweġiba għal dik tar-rikorrent;

---

[1] Paġġ. 29 sa 46 tal-proċess
[2] Paġġ. 48 sa 82 tal-proċess
[3] Paġġ. 87 sa 96 tal-proċess
[4] Paġ. 99 tal-proċess
[5] Paġġ. 100 sa 114 tal-proċess
[6] Paġ. 117 tal-proċess
[7] Paġġ. 121 sa 140 tal-proċess
[8] Paġ. 143 tal-proċess
[9] Paġġ. 145 sa 152 tal-proċess

Semgħet it-trattazzjoni ulterjuri tal-avukati tal-partijiet;

Rat l-atti kollha tal-kawża;

Rat id-degriet tagħha tat-28 ta' Ottubru, 2010, li bih ħalliet mill-ġdid il-kawża għas-sentenza;

Ikkunsidrat:

Illi din hija azzjoni dwar ksur ta' jedd fundamentali. Ir-rikorrent jgħid li huwa ġarrab jew sejjer iġarrab ksur tal-jeddijiet tiegħu dwar smigħ xieraq u kif ukoll li ma jkunx diskriminat, kif imħarsin taħt il-Kostituzzjoni u kif ukoll taħt il-Konvenzjoni. Huwa jinsab mixli taħt Att ta' Akkuża b'reati marbuta ma' assoċjazzjoni fit-traffikar ta' droga u pussess illegali ta' droga. Jgħid li, fil-każ tiegħu, kien hemm persuna oħra involuta, li, iżda, l-intimat Avukat Ġenerali għażel li jaqlagħha mill-Att tal-Akkuża u jressaqha biex twieġeb għax-xiljiet kontriha quddiem il-Qorti tal-Maġistrati (Malta) bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali. Jgħid li bil-mod kif l-intimat wettaq id-diskrezzjoni tiegħu, bla ma lilu ittrattah bl-istess mod, kiser il-jedd tiegħu li jkun jaf b'ċertezza liema hija l-Qorti li quddiemha jrid iwieġeb għall-akkużi mressqin kontrih u għalhekk bi ħsara għall-jedd tiegħu ta' smigħ xieraq, u kif ukoll ikkostitwixxa trattament differenti u diskriminatorju għalih meta mqabbel mat-trattament mogħti lill-persuna l-oħra;

Illi għal din l-azzjoni l-intimat laqa' billi qal li fit-twettiq tal-diskrezzjoni tiegħu li jagħżel quddiem liema qorti persuna trid tidher biex twieġeb għall-akkużi ma jsir l-ebda ġudizzju dwar ix-xiljiet kriminali u għalhekk ma jgħoddux id-dispożizzjonijiet tal-Kostituzzjoni u tal-Konvenzjoni dwar smigħ xieraq. Żied jgħid li fit-twettiq tal-imsemmija diskrezzjoni, huwa jqis kull każ skond iċ-ċirkostanzi tiegħu u jżomm f'moħħu bosta konsiderazzjonijiet li jgħinuh jiddetermina liema tkun il-qorti x-xierqa li tisma' u taqta' l-każ li jibgħat quddiemha. F'kull każ, jiċħad li huwa wettaq

xi trattament diskriminatorju kontra r-rikorrent, billi ċaħad li l-każ tar-rikorrent u dak tal-persuna l-oħra kienu l-istess. Għalaq billi qal li t-twettiq ta' diskrezzjoni mogħti lilu mil-liġi ma jistax jissarraf fi ksur ta' jedd fundamentali ta' xiħadd;

Illi mill-fatti li joħorġu mill-atti tal-kawża jirriżulta li r-rikorrent twieled fl-Italja fi Frar tal-1975, iżda ilu jgħix f'Malta għal xi żmien. Il-kondotta tar-rikorrent hija nadifa[10];

Illi b'ordni magħmul taħt l-artikolu 22(2) tal-Kap 101 tal-Liġijiet ta' Malta fit-3 ta' Mejju, 2003[11], l-Avukat Ġeneral ordna li wieħed ...omissis... jitressaq quddiem il-Qorti Kriminali biex iwieġeb għal akkużi li kellhom jinġiebu kontrih taħt l-istess Ordinanza. Dak inhar ...omissis... kien ħalla stqarrija iffirmata minnu lill-Pulizija u semma lir-rikorrent[12]. Il-Pulizija żammet lir-rikorrent milli jħalli Malta dak inhar iżda dan ċaħad li kellu x'jaqsam mal-każ[13]. L-għada, l-4 ta' Mejju, 2003, il-Pulizija ressqet b'arrest lil ...omissis... quddiem il-Qorti tal-Maġistrati u xlietu b'għadd ta' reati marbuta mad-droga jew sustanzi perikolużi[14]. Fid-29 ta' Settembru, 2003[15], u bis-saħħa tal-artikolu 22(2) tal-imsemmija Ordinanza, l-Avukat Ġenerali ordna li ...omissis... jitressaq quddiem il-Qorti tal-Maġistrati (Malta) bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali biex iwieġeb għall-imsemmija akkużi. Huwa nstab ħati minn dik il-Qorti b'sentenza mogħtija f'Jannar tal-2009 u ikkundannat sena ħabs, immultat u ordnat joqgħod għal programm ta' rijabilitazzjoni mid-droga. Huwa appella u b'sentenza mogħtija fl-24 ta' Frar, 2010[16], il-piena tnaqqset għal sitt xhur ħabs;

Illi fit-3 ta' Mejju, 2003[17] wkoll, l-Avukat Ġenerali kien ħareġ ordni taħt l-artikolu 22(2) tal-Kap 101 li r-rikorrent kellu jwieġeb għall-akkużi li kienu sejrin jitressqu kontrih quddiem il-Qorti Kriminali. Ir-rikorrent tressaq b'arrest

[10] Dokti "X" u "3", f'paġġ. 22 u 51 tal-proċess
[11] Paġ. 31 tal-proċess
[12] Dok "N1", f'paġġ. 79 sa 82 tal-proċess
[13] Xhieda Spett. Neil Harrison, f'paġġ. 34 – 5 tal-proċess
[14] Paġġ. 29 – 30 tal-proċess
[15] Paġ. 46 tal-proċess
[16] Dok "AGO01", f'paġġ. 101 sa 114 tal-proċess
[17] Dok "7", f'paġ. 52 tal-proċess

quddiem il-Qorti tal-Maġistrati (Malta) bħala Qorti Istruttorja fl-4 ta' Mejju, 2003[18], mixli b'erba' reati marbuta ma' traffikar, pussess u bejgħ ta' droga. Miegħu tressaq arrestat ukoll wieħed Aaron Rodney Pavia. Ir-rikorrent kien għamel stqarrija mal-Pulizija, iżda kien għażel li ma jiffirmahiex[19];

Illi l-proċeduri kontra r-rikorrent tmexxew flimkien ma' dawk dwar Pavia. Iżda l-proċeduri kontra ...omissis... tmexxew għalihom. Fit-2 ta' Ottubru, 2007[20], inħareġ l-Att tal-Akkuża Numru 39/2007 kontra r-rikorrent u Aaron Pavia;

Illi fit-2 ta' Ġunju, 2009, ir-rikorrent fetaħ din il-kawża;

Illi għal dak li jirrigwarda l-konsiderazzjonijiet ta' natura legali marbutin mal-każ tar-rikorrent, il-Qorti jidhrilha li jkun xieraq li tislet ir-raġunijiet imsemmija mill-istess rikorrent bħala dawk li huma s-sisien tal-ilmenti tiegħu kif joħorġu mir-Rikors promotur;

Illi f'dak li jirrigwarda l-ilment dwar ksur ta' smigħ xieraq, ir-rikorrent jisħaq li (i) l-artikolu 22(2) tal-Kapitolu 101 tal-Liġijiet ta' Malta u l-artikolu 31 tal-istess liġi ma jagħtux kriterji dwar f'liema ċirkostanzi persuna mixlija b'reat taħt dik l-Ordinanza sejra titressaq quddiem qorti (il-Qorti Kriminali taħt Att ta' Akkuża) u mhux quddiem qorti oħra (il-Qorti tal-Maġistrati taħt imputazzjoni), u (ii) l-għażla hija mħollija għal kollox fid-diskrezzjoni tal-Avukat Ġenerali. Minbarra dan, (iii) il-konsegwenzi ta' għażla bħal dik iġibu fuq il-persuna mixlija konsegwenzi ferm differenti, l-aktar f'piżijiet akbar f'dak li jolqot il-pwieni differenti li qorti tista' tagħti mill-qorti l-oħra, u (iv) l-għażla li jagħmel l-Avukat Ġenerali, kemm biex jagħżel qorti minn oħra quddiem liema l-persuna mixlija trid tidher biex twieġeb jew li joħroġ kontro-ordni li tibdel l-għażla li jkun għamel qabel, hija waħda li ssir "fil-mistur" u li l-persuna mixlija ssir taf biha biss meta tkun notifikata bl-akkuża. Għalhekk, huwa jgħid li f'dan kollu (v) jonqos l-element taċ-ċertezza legali dwar

[18] Dok "2", f'paġġ. 49 – 50 tal-proċess
[19] Xhieda Supt. Neil Harrison, f'paġ. 56 tal-proċess
[20] Dok "STL1", f'paġġ. 88 sa 96 tal-proċess

"aċċess effettiv" għal qorti u (vi) jinħalaq kontra l-persuna mixlija "stat ta' disparita' fil-konfront tal-Avukat Ġenerali" li jmur kontra l-prinċipju tat-trattament indaqs tal-partijiet fil-proċess kriminali (il-prinċipju tal-"*equality of arms*");

Illi f'dak li jirrigwarda l-ilment dwar ksur tal-jedd tiegħu li ma jkunx diskriminat, ir-rikorrent jgħid li l-fatt li hu u l-persuna l-oħra marbuta mal-fatti li huwa mixli bihom ingħataw trattament differenti jikkostitwixxi l-ksur tal-istess jedd kif marbut mal-ksur tal-jedd għal smigħ xieraq kif tfisser aktar 'il fuq;

Illi **għal dak li jirrigwarda l-ilment dwar ksur ta' jedd għal smigħ xieraq** jibda biex jingħad li r-rikorrent qiegħed jibni dak l-ilment kemm fuq dak li tgħid il-Kostituzzjoni u kif ukoll dak li tgħid il-Konvenzjoni;

Illi d-dispożizzjoni rilevanti tal-artikolu 39 tal-Kostituzzjoni dwar l-ilment tar-rikorrent tinsab fis-sub-artikolu (1) tiegħu u tgħid: "*Kull meta xi ħadd ikun akkużat b'reat kriminali huwa għandu, kemm-il darba l-akkuża ma tiġix irtirata, jiġi mogħti smigħ xieraq għeluq żmien raġonevoli minn qorti indipendenti u imparzjali mwaqqfa b'liġi*";

Illi d-dispożizzjoni rilevanti tal-artikolu 6 tal-Konvenzjoni li tolqot l-ilment tar-rikorrent tinsab fis-sub-artikolu (1) tiegħu li jgħid: "*Fid-deċiżjoni tad-drittijiet ċivili u ta' l-obbligi tiegħu jew ta' xi akkuża kriminali kontra tiegħu, kulħadd huwa intitolat għal smigħ imparzjali u pubbliku fi żmien raġonevoli minn tribunal indipendenti u imparzjali mwaqqaf b'liġi. Is-sentenza għandha tingħata pubblikament iżda l-istampa jew il-pubbliku jista' jiġi eskluż mill-proċeduri kollha jew minn parti minnhom fl-interess tal-morali, ta' l-ordni pubbliku jew tas-sigurta' nazzjonali f'soċjeta' demokratika, meta l-interessi tal-minuri jew il-protezzjoni tal-ħajja privata tal-partijiet hekk teħtieġ, jew safejn ikun rigorożament meħtieġ fil-fehma tal-qorti f'ċirkostanzi speċjali meta l-pubbliċita' tista' tippreġudika l-interessi tal-ġustizzja*";

Illi l-Qorti sejra tqis dan l-ilment tar-rikorrent taħt iż-żewġ dispożizzjonijiet flimkien u, jekk meħtieġ, tagħmel

osservazzjonijiet partikolari dwar kull waħda minnhom skond ma jitlob il-każ;

Illi r-rikorrent jgħid (u dan billi jirriferi għall-awturi u wkoll għal sentenzi tal-Qorti ta' Strasbourg)[21] li l-ħarsien tal-jedd tiegħu fundamentali għal smigħ xieraq jibda minn x'ħin tittieħed id-deċiżjoni mill-awtorita' kompetenti li tixli persuna b'reat, u b'mod partikolari, meta l-persuna tkun "*'substantially affected' by the steps taken against him*"[22]. Fil-każ tiegħu, r-rikorrent jgħid li dak il-ħin beda hekk kif il-Pulizija talbet lill-intimat biex jiddeċiedi u jordna quddiem liema qorti r-rikorrent kellu jidher biex iwieġeb għax-xiljiet li kienu sejrin jinħarġu kontrih, u dan għaliex jgħid li jkun f'dak il-waqt li l-awtorita' qiegħda tistabilixxi fuq il-ħtija jew l-għamla u l-qies tal-piena li jrid iġarrab f'każ ta' sejbien ta' dik il-ħtija. Fi kliem ieħor, huwa jqis li jkun f'dak il-ħin li jiskatta l-kunċett tad-deċiżjoni tal-akkuża kriminali maħruġa kontrih;

Illi r-rikorrent iqanqal il-kwestjoni tal-inċertezza tad-dritt u kif ukoll dik tal-aċċess effettiv għal qorti, li t-tnejn li huma jagħmlu mill-jedd għal smigħ xieraq. Huwa jsemmi wkoll il-kwestjoni tan-nuqqas ta' parita' proċedurali billi jgħid li waqt li l-Avukat Ġenerali jkun qiegħed iqis quddiem liema qorti sejjer jordna lil persuna li tidher, dik il-persuna ma jkollhiex aċċess għat-tagħrif u d-dokumentazzjoni li jkun qed jinqeda bihom l-intimat biex jinħareġ dak l-ordni taħt l-artikolu 22(2) tal-Ordinanza. B'dan il-mod, jgħid ir-rikorrent, jonqos l-element tal-parita' (*equality of arms*) li huwa element indispensabbli fil-qafas tal-jedd għal smigħ xieraq. Minbarra dan, jixli lill-intimat li dan l-eżerċizzju jwettqu kollu fil-mistur u bla skrutinju minn qorti jew minn rappreżentant tal-persuna li sejra tkun mixlija;

Illi l-intimat, min-naħa tiegħu, jargumenta li s-setgħat li tagħtih id-diskrezzjoni li jgawdi bis-saħħa tal-liġi ma jissarrfux f'setgħat li "jiddetermina" każ kontra persuna li sejra titressaq quddiem qorti biex twieġeb għal xilja li ikkommettiet reat jew reati. Id-deċiżjoni ta' każ bħal dak

---

[21] Ara Nota ta' Sottomissjonijiet tiegħu f'paġġ. 127 – 130 tal-proċess
[22] Harris, O'Boyle & Warbrick *Law of the European Convention on Human Rights* (2nd Edit.) paġġ. 203 – 4

issir biss mill-qorti li quddiemha l-persuna mixlija tkun ser titressaq u wara li dik il-qorti tkun għarblet il-każ u qieset jekk dik ix-xilja ġietx pruvata kif imiss. Fuq kollox, iżid jgħid li l-artikolu tal-Konvenzjoni jidħol fix-xena biss meta jkun inħareġ l-Att tal-Akkuża, u dak li jsir qabel ma jistax iservi biex inissel ilment ta' ksur ta' dak l-artikolu

Illi l-Qorti jidhrilha li l-punt magħmul mir-rikorrent jistrieħ fuq tifsira mhux tajba tal-kliem tal-liġi rilevanti. Jidher li huwa jqis li d-"deċiżjoni" tgħodd fiha wkoll dik meħuda mill-awtoritajiet kompetenti biex bniedem jitressaq quddiem qorti biex iwieġeb għal xilja dwar reat. Din il-Qorti ma tifhimhiex bġar-rikorrent għaliex jidhrilha li l-kelma "deċiżjoni" fil-Konvenzjoni tirreferi għall-proċess li jsir quddiem qorti imparzjali meta xiħadd ikun tressaq quddiemha mixli b'reat(i), u mhux għad-deċiżjoni li l-awtorita' kompetenti tkun ħadet biex tressqu quddiem dik il-qorti. F'dan ir-rigward, din il-Qorti toqgħod fuq it-tifsira mogħtija minn din l-istess Qorti (diversament presjeduta) f'każ li jqarrab ħafna lil dan tal-lum u li wkoll kien jitkellem dwar id-diskrezzjoni tal-intimat taħt l-artikolu 22 tal-Kapitolu 101 tal-Liġijiet ta' Malta[23]. Il-Qorti Kostituzzjonali kienet aktar diretta f'dan ir-rigward meta, dwar l-isfera ta' applikazzjoni tal-artikolu 6 tal-Konvenzjoni, qalet hekk: "*dan l-artikolu jirregola l-mod kif jitmexxa l-proċess quddiem il-qorti, u mhux il-mod kif jinġieb quddiem il-qorti. Sew quddiem il-Qorti Kriminali u sew quddiem il-Qorti tal-Maġistrati, min ikun mixli b'akkuża kriminali jkollu l-garanziji kollha li jrid dan l-artikolu, u ma nġiebet ebda prova illi l-appellant kien imċaħħad minn xi waħda jew aktar minn dawn il-garanziji. Imkien f'dan l-artikolu ma tingħata garanzija illi l-prosekutur ma għandux ikollu diskrezzjoni bħal dik mogħtija lill-Avukat Ġenerali fl-art. 22(2) tal-Kap. 101*"[24];

Illi huwa minnu li wieħed jista' jgħid li dak it-tagħlim ingħad f'każ fejn il-persuna mixlija kienet għaddiet mill-proċess kollu u nstabet ħatja, iżda din il-Qorti jidhrilha li jgħodd għal dan il-każ tal-lum ukoll għaliex, biex wieħed iqis jekk kemm-il darba jkunx hemm tassew ksur tal-jedd għal

[23] P.A. (Kost) TM **5.7.2005** fil-kawża fl-ismijiet ***Godfrey Ellul vs Avukat Ġenerali***
[24] Kost. **27.4.2006** fil-kawża fl-ismijiet ***Godfrey Ellul vs Avukat Ġenerali***

smigħ xieraq fir-rigward ta' persuna suġġetta għal proċedura kriminali, "*l-apprezzament irid isir fil-konfront ta' l-istadji kollha tal-proċess billi difett li seta' okkorra fil-proċeduri quddiem l-ewwel istanza jista' faċilment jiġi rettifikat quddiem it-tieni istanza bil-mezz ordinarju tal-appell. Dan huwa hekk anke għaliex, bħala norma, l-applikant huwa obbligat li jeżawrixxi r-rimedji ordinarji qabel ma jgħaddi biex jeżerċita l-mezzi straordinarji ta' impunjazzjoni bażati fuq l-allegazzjoni ta' vjolazzjoni ta' drittijiet fundamentali*"[25]. Fil-każ li l-Qorti għandha quddiemha llum, ma ntwera li sar xejn li s'issa jixhed li r-rikorrent ġarrab jew sejjer iġarrab xi ksur ta' smigħ xieraq minħabba li l-intimat inqeda bid-diskrezzjoni msemmija;

Illi dwar id-diskrezzjoni mogħtija mil-liġi lill-intimat f'każ ta' proċeduri taħt il-Kap 101 (u l-Kap 31) ingħad li "*Fil-fehma tal-Qorti l-fatt li l-Avukat Ġenerali jagħżel quddiem min jipproċessa akkużat, apparti li dan il-poter joħroġ mil-liġi u per se mhux sindakabbli, ma jfissirx li l-Avukat Ġenerali qiegħed b'daqshekk jaġixxi ta' mħallef. Kwantu għall-imparzjalita` o meno, l-Avukat Ġenerali m'għandu ebda kontroll fuq id-deċiżjoni jekk akkużat jinstabx ħati jew le, għax dik id-deċiżjoni ma tinsabx f'idejh iżda f'idejn min irid jiġġudika. Kienet tkun differenti l-pożizzjoni tiegħu kieku hu kellu poter taħt il-liżi tagħna li jipparteżipa fid-determinazzjoni tal-ħtija o meno tal-akkużat, bħalma jiġri f'ċerti ġurisdizzjonijiet barranin, bħal fl-Italja u Franza. Bil-poter li tagħtih il-liġi, l-Avukat Ġenerali mhux qed jagħmel ebda pre-judgement jew jgħaddi ġudizzju fuq ħtija tal-persuna li mexxa kontra tagħha*"[26]. Huwa minnu wkoll li dik il-Qorti, fl-istess sentenza, wriet il-fehma ("*obiter*") li "*hu awspikabbli li, biex ikun hemm aktar trasparenza u aktar fairness, jiġu stabbiliti kriterji ċari li l-Avukat Ġenerali għandu jsegwi meta jiddeċiedi quddiem liema Qorti jibgħat akkużat biex jinstema' l-każ tiegħu*", iżda dan ma jwassalx bl-ebda mod biex jibdel il-qagħda legali tad-diskrezzjoni tal-intimat taħt l-aspett konvenzjonali;

---

[25] Kost. **15.10.2003** fil-kawża fl-ismijiet ***Scicluna vs Avukat Ġenerali et*** (Kolleż. Vol: **LXXXVII.i.379**) a fol. 394; u, f'dan is-sens ukoll, Kost. **16.3.2011** fil-kawża fl-ismijiet ***Morgan Ehi Egbomon vs Avukat Ġenerali***

[26] Kost. **12.2.2010** fil-kawża fl-ismijiet ***John Camilleri vs Avukat Ġenerali***

Illi l-Qorti m'hijiex qiegħda tgħid li d-diskrezzjoni mogħtija mil-liġi lill-intimat Avukat Ġenerali hija dejjem milqugħa mill-ħarsien tal-artikolu rilevanti tal-Kostituzzjoni jew dak taħt il-Konvenzjoni. Il-Qorti qiegħda tgħid biss li d-diskrezzjoni li l-liġi tagħti lill-Avukat Ġenerali taħt l-artikolu 22 tal-Kapitolu 101 tal-Liġijiet ta' Malta, sakemm imwettqa b'mod raġonevoli u b'qies, m'hijiex waħda li titwettaq fil-qafas ta' proċess kriminali mibdi, u għalhekk, sa dak il-waqt taqa' 'l barra mill-treġija tal-artikoli rilevanti li jitkellmu dwar smigħ xieraq. Min-naħa l-oħra, fejn xi diskrezzjoni mogħtija mil-liġi lill-istess intimat tkun jew tista' titwettaq ladarba l-proċess penali jkun inbeda (imqar jekk f'xi waqt ta' proċediment quddiem il-Qorti tal-Maġistrati bħala Qorti Istruttorja), il-kliem ikun mod ieħor. F'dak il-każ, it-twettiq ta' dik id-diskrezzjoni taqa' taħt l-għarbiel tal-lenti "kostituzzjonali" jew "konvenzjonali", kif dawn il-Qrati kellhom okkażjoni li jqisu[27]. Il-Qorti qiegħda tgħid dan kollu biex tqiegħed l-ilment tar-rikorrent fil-qafas xieraq li jistħoqqlu;

Illi dawn il-konsiderazzjonijiet jgħoddu wkoll, jekk mhux aktar, għal dawk is-sottomissjonijiet tar-rikorrent li jirrigwardaw ir-riskju tal-piena ogħla li huwa jista' jkollu jsib ma' wiċċu minħabba li l-proċess kontrih sejjer jitressaq quddiem il-Qorti Kriminali minflok quddiem il-Qorti tal-Maġistrati. Hawn ukoll jiżdied jingħad li lanqas jiswa l-ilment tiegħu li, minħabba d-diskrezzjoni tal-intimat, jibqa' stat ta' inċertezza tad-dritt li huwa mħares bid-dispożizzjonijiet tal-Konvenzjoni. Il-liġi sostantiva dwar ir-reati li bihom jinsab mixli r-rikorrent hija ċara u tgħodd għal kull min ikun fil-qagħda tiegħu; daqstant ieħor, id-dritt proċedurali huwa wkoll ċar u determinat u jgħodd ukoll għal kull min ikun fil-qagħda tar-rikorrent;

Illi bl-istess mod, il-Qorti tqis li meta l-Konvenzjoni titkellem dwar il-jedd ta' persuna li taċċedi għal qorti imparzjali u indipendenti mwaqqfa b'liġi, dan ifisser li l-Konvenzjoni tiggarantixxi li l-każ ta' dik il-persuna jinstema' minn qorti mogħnija b'dawk il-kwalitajiet. Din il-Qorti ma jidhrilhiex li l-jedd ta' aċċess effettiv għal qorti

[27] Kost. **9.2.2007** fil-kawża fl-ismijiet ***Il-Pulizija (Spettur Norbert Ċiappara) vs Joseph Lebrun*** li kien jirreferi għad-diskrezzjoni mogħtija lill-Avukat Ġenerali taħt l-art. 433 tal-Kap 9

f'każi ta' proċeduri kriminali tgħodd fiha l-jedd tal-persuna mixlija li tagħżel hi quddiem liema qorti jmissha tidher. Kemm hu hekk, dwar dan il-jedd ta' aċċess ingħad li "*For criminal cases and for cases with criminal features which make article 6 applicable, the right of access to a court implies that the person who is 'charged' has the right that any ultimate determination of that charge is made by a court which fulfils the requirements of article 6 para. 1. It does not imply that the person 'charged' may demand the continuation of the prosecution and an ultimate trial by a court, but only that, when a determination is made, this is done by a court*"[28]. Fis-sottomissjonijiet tiegħu, ir-rikorrent jgħid li n-nuqqas ta' aċċess effettiv ma jinsabx fin-nuqqas ta' qorti xierqa quddiem liema huwa jista' jissejjaħ biex jidher, iżda jikkonsisti fin-nuqqas ta' ċertezza quddiem liema qorti jrid jidher, sakemm l-intimat ma jogħġbux jindika liema qorti jkun għażel hu. Għar-raġunijiet imsemmija qabel, il-Qorti ma tilqax din is-sottomissjoni;

Illi safejn l-ilment tar-rikorrent jitkellem dwar nuqqas ta' parita' proċedurali, l-Qorti ssib li hawnhekk ukoll biex wieħed jitkellem dwar dan l-aspett irid iqisu fil-qafas tal-garanziji mogħtijin fl-artikolu 39(6) tal-Kostituzzjoni u fl-artikolu 6(3) tal-Konvenzjoni. Iżda, għar-raġunijiet li diġa' ssemmew aktar qabel, il-fażi tad-diskrezzjoni mogħtija mill-artikolu 22 tal-Kapitolu 101 toħroġ 'il barra mill-ambitu tal-imsemmija artikoli;

Illi għal dawn ir-raġunijiet, il-Qorti ma ssibx li l-ewwel ilment tar-rikorrent huwa mistħoqq u m'hijiex sejra tilqgħu;

Illi **għal dak li jirrigwarda l-ilment tar-rikorrent dwar li ġarrab trattament diskriminatorju** jidher li dan jinbena fuq il-fatt li persuna oħra li l-Pulizija qalet li kellha x'taqsam mal-ġrajjiet li dwarhom ir-rikorrent inħariġlu l-Att tal-Akkuża tressaq quddiem il-Qorti tal-Maġistrati. Fuq kollox, għar-rikorrent, dan it-trattament diskriminatorju joħroġ aktar ċar għaliex il-persuna l-oħra – ...omissis... – tressqet quddiem il-Qorti tal-Maġistrati bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali **wara** li kien inħareġ kontriha Att ta'

---

[28] Van Dijk, van Hoof, van Rijn, Zwaak <u>*Theory and Practice of the European Convention on Human Rights*</u> (4th Edit), § 10.4.3., f'paġ. 563

Akkuża u l-intimat inqeda bid-diskrezzjoni mogħtija mill-artikolu 31 tal-Kap 101 u ħareġ **kontro-ordni** fil-konfront tal-imsemmi ...omissis... u mhux ukoll fir-rigward tiegħu (jiġifieri, tar-rikorrent);

Illi l-artikolu 45(2) tal-Kostituzzjoni jgħid li "*Bla ħsara għad-dispożizzjonijiet tas-subartikoli (6), (7) u (8) ta' dan l-artikolu, ħadd ma għandu jiġi trattat b'mod diskriminatorju minn xi persuna li taġixxi bis-saħħa ta' xi liġi miktuba jew fil-qadi tal-funzjonijiet ta' xi kariga pubblika jew xi awtorita' pubblika*". L-artikolu 45(3) ifisser il-kelma 'diskriminatorju' bħala "*għoti ta' trattament differenti lil persuni differenti attribwibbli għal kollox jew prinċipalment għad-deskrizzjoni tagħhom rispettiva skond ir-razza, post ta' oriġini, opinjonijiet politiċi, kulur, fidi jew sess li minħabba fihom persuni ta' deskrizzjoni waħda bħal dawn ikunu suġġetti għal inkapaċitajiet jew restrizzjonijiet li persuni ta' deskrizzjoni oħra bħal dawn ma jkunux suġġetti għalihom jew ikunu mogħtija privileġġi jew vantaġġi li ma jkunux mogħtija lil persuni ta' deskrizzjoni oħra bħal dawn*". Imbagħad l-artikolu 45(8) jipprovdi li "*L-ebda ħaġa fis-subartikolu (2) ta' dan l-artikolu ma għandha tolqot xi diskrezzjoni dwar l-egħmil, tmexxija jew nuqqas ta' tkomplija ta' proċeduri ċivili jew kriminali f'xi qorti li jkollha xi persuna bi jew skond din il-Kostituzzjoni jew xi liġi oħra*";

Illi l-artikolu 14 tal-Konvenzjoni jgħid li "*It-tgawdija tad-drittijiet u libertajiet kontemplati f'din il-Konvenzjoni għandha tiġi assikurata mingħajr diskriminazzjoni għal kull raġuni bħalma huma s-sess, razza, kulur, lingwa, reliġjon, opinjoni politika jew opinjoni oħra, oriġini nazzjonali jew soċjali, assoċjazzjoni ma' minoranza nazzjonali, proprjeta', twelid jew status ieħor*";

Illi għalkemm ir-rikorrent jisħaq li l-ilment tiegħu taħt din ir-ras jinbena kemm fuq il-Kostituzzjoni u kif ukoll fuq il-Konvenzjoni, jidher li jitfa' l-aktar piż fuq dan tal-aħħar. Għall-kuntrarju ta' dak li għamlet fil-każ tal-ewwel ilment dwar is-smigħ xieraq, din il-Qorti jidhrilha li għandha tqis dan it-tieni lment separatament, l-ewwel taħt il-Kostituzzjoni u mbagħad taħt il-Konvenzjoni. Dan jingħad

ukoll minħabba l-fatt li l-firxa tal-artikolu relattiv tal-Kostituzzjoni hija x'aktarx idjaq minn dik li tgħodd għall-artikolu relattiv tal-Konvenzjoni;

Illi l-Qorti hija tal-fehma li, taħt il-Kostituzzjoni, l-ilment tar-rikorrent ma jistax jintlaqa'. Fil-każ tiegħu, għalkemm il-Kostituzzjoni trid li ma jsir xejn li bih persuna ġġarrab trattament diskriminatorju minn xi persuna li taġixxi fil-qadi tad-dmirijiet tagħha bis-saħħa ta' xi liġi miktuba jew fil-qadi tad-dmirijiet u l-funzjonijiet pubbliċi tagħha, ma tqisx li tkun imġiba kontra dak il-jedd meta l-għamil ikun jikkonsisti fit-twettiq ta' diskrezzjoni dwar tmexxija jew nuqqas ta' tkomplija ta' proċeduri kriminali f'xi qorti. Jekk wieħed japplika dawn id-dispożizzjonijiet għall-każ li l-Qorti għandha quddiemha, wieħed jara li filwaqt li l-intimat Avukat Ġenerali huwa mistenni li jimxi mingħajr ma jiddiskrimina fil-qadi ta' dmirijietu skond il-liġi, it-twettiq minnu ta' d-diskrezzjoni mogħtija lilu taħt l-artikoli 22 u 31 tal-Kapitolu 101 tal-Liġijiet ta' Malta taqa' lil hinn mill-qies li jista' jittieħed biex wieħed jara jekk kienx hemm jew le ksur tal-jedd imħares fl-artikolu 45 tal-Kostituzzjoni;

Illi, kif imfisser f'deċiżjoni tal-Qorti Kostituzzjonali, "*din il-kwestjoni tista' konċepibilment tiġi investita f'wieħed minn żewġ modi: jew wieħed jinvesti mill-ewwel il-kwestjoni jekk, fi kwalunkwe każ, kienx hemm diskriminazjoni għat-termini tal-artikolu 46(2)*[29] *biex imbagħad, jekk jirriżulta li kien hemm, jara jekk din hijiex newtralizżata mill-artikolu 46(8)*[30]*, jew jinvesti mill-ewwel l-artikolu 46(8) biex imbagħad, jekk jirriżulta li fi kwalunkwe każ si tratta in ġenerali ta' eżerċizzju tad-diskrezzjoni hemm riferita, ma jidħol xejn fil-kwestjoni jekk kienx hemm jew le l-lamentata diskriminazzjoni taħt l-artikolu 46(2)*"[31]. Il-Qorti hija tal-fehma li minn dan joħroġ li l-ilment tar-rikorrent ma jistax jintlaqa' taħt il-profil tal-Kostituzzjoni;

Illi l-Qorti trid tqis, għalhekk, jekk l-ilment tar-rikorrent huwiex mistħoqq taħt il-Konvenzjoni;

---

[29] Art 45(2) tal-lum
[30] Art. 45(8) tal-lum
[31]Kost. **16.8.1976** fil-kawża fl-ismijiet ***Edward Vassallo et vs Kummissarju tal-Pulizija*** (Deċiżjonijiet Kostituzzjonali, Għ.S.L., 1979), Vol. II, paġ. 500

Illi f'dan ir-rigward ir-rikorrent jisħaq li l-mod kif l-intimat mexa miegħu u l-mod kif mexa ma' ...omissis... juru bla ebda dubju li seħħ trattament diskriminatorju bi ħsara għalih. Huwa jgħid li bejnu u ...omissis... kien hemm l-istess ċirkostanzi mibnija fuq l-istess fatti u ġrajjiet. Mhux hekk biss, imma filwaqt li lil ...omissis... xlih ukoll b'reat aktar gravi minn dawk li xela bihom lir-rikorrent, dwar ...omissis... l-intimat ħareġ kontro-ordni biex il-każ tiegħu jinstema' quddiem il-Qorti tal-Maġistati, filwaqt li lilu ħallih irid jidher quddiem il-Qorti Kriminali. Ir-rikorrent jirreferi wkoll għall-parti narrativa tal-Att tal-Akkuża fil-konfront tar-rikorrent (u ieħor) biex juri kemm, mill-fatti rakkontati mill-intimat li ħareġ dak l-Att, is-sehem ta' ...omissis... f'din il-ġrajja kollha kien aqwa u agħar minn dak li l-istess intimat jattribwixxi bihom lir-rikorrent;

Illi fid-dawl ta' dawn iċ-ċirkostanzi, r-rikorrent iqis it-twettieq tad-diskrezzjoni min-naħa tal-intimat bħala waħda "anomala", "ambigwa u irraġonevoli" u li tixhed "il-perversita' tad-deċiżjoni" tiegħu;

Illi, min-naħa tiegħu, l-intimat jissottometti li fl-ebda waqt ma jista' jingħad li l-fatti tal-każ li jgħoddu għar-rikorrent jgħoddu wkoll għal xi ħaddieħor li seta' kellu x'jaqsam mal-ġrajjiet tiegħu. Meta lilu rriżultalu f'din il-ġrajja li r-rikorrent kien il-"moħħ" li fassal u ipprokura d-droga minn barra l-pajjiż, filwaqt li r-rwol ta' ...omissis... kien ta' "*drug mule*", kien fid-dmir tiegħu li ma jibqax iqis aktar liż-żewġ persuna fl-istess keffa u kien għalhekk li wettaq id-diskrezzjoni li tagħtih il-liġi biex jittrattahom b'mod differenti. Jgħid li, kieku baqa' jwebbes rasu u jagħlaq għajnejh u jħallihom flimkien, kien ikun qiegħed jonqos milli jwettaq dmirijietu u kien ikun qed jaġixxi b'mod irresponsabbli;

Illi għal dak li jirrigwarda t-tħaddim tal-artikolu 14 tal-Konvenzjoni, wieħed jeħtieġ li jżomm quddiem għajnejh li (i) li dak l-ilment jeħtieġ li jkun marbut ma' xi jedd ieħor imħares mill-Konvenzjoni, u (ii) li l-kawżali tad-diskriminazzjoni msemmijin f'dak l-artikolu huma biss indikativi u jistgħu jkunu usa' mill-kawżali maħsuba fl-artikolu 45 tal-Kostituzzjoni. Wieħed irid iqis ukoll li (iii) it-

trattament differenti mogħti bejn kategorija ta' persuni u oħra trid tkun waħda leġittima u raġonevoli, u għalhekk mhux kull trattament differenti jwassal għal sejbien ta' trattament diskriminatorju bi ksur tal-imsemmi artikolu 14[32]. Madankollu, persuna tista' ssejjes talba taħt dan l-artikolu minkejja li la tista' turi u lanqas biss tippretendi ksur ta' xi jedd "sostantiv" ieħor imħares mill-Konvenzjoni, sakemm tali talba taqa' fl-"ambitu" ta' jedd bħal dak[33];

Illi illum il-ġurnata jidher li huwa stabilit li "*a difference in treatment is discriminatory, for the purposes of Article 14 of the Convention, if it has 'no objective and reasonable justification'. In other words, the notion of discrimination includes in general cases where a person or group is treated, without proper justification, less favourably than another, even though the more favourable treatment is not called for by the Convention. Article 14 does not prohibit distinctions in treatment which are founded on an objective assessment of essentially different factual circumstances and which, being based on the public interest, strike a fair balance between the protection of the interests of the community and respect for the rights and freedoms safeguarded by the Convention. The Contracting States enjoy a certain margin of appreciation in assessing whether and to what extent differences in otherwise similar situations justify a difference in treatment. The scope of the margin of appreciation will vary according to the circumstances, the subject-matter and its background, but the final decision as to observance of the Convention's requirements rests with the Court*"[34];

Illi kif ingħad b'mod meqjus u miġbur mill-Qrati tagħna f'dan ir-rigward: "*biex tara jekk kienx hemm diskriminazzjoni bi ksur ta' dak li jrid l-artikolu 14 tal-Konvenzjoni, il-Qorti trid tara jekk (1) kienx hemm*

[32] Q.E.D.B. **23.7.1968** fil-***Case Relating to Certain Aspects of the Laws on the Use of Languages in Education in Belgium vs Belġju*** (Applik. Nru. 1474/62 et.), § 10, u Q.E.D.B. **8.7.1986** fil-kawża fl-ismijiet ***Lithgow vs Renju Unit*** (Applik. Nru. 9006/80 et.), § 177

[33] Harris, O'Boyle & Warbrick Law of the European Convention on Human Rights (1995), paġġ. 465 – 6

[34] QEDB **12.2.2008** fil-kawża fl-ismijiet ***Kafkaris vs Ċipru*** (Applik. Nru. 21906/04) § 161 (każ fejn persuna ikkundannata għal għomorha l-ħabs ma ngħatatx maħfra Presidenzjali bħal uħud oħrajn li kellhom l-istess kundanna u ngħatatilhom maħfra)

differenza fil-mod kif persuni differenti tħallew igawdu l-jeddijiet imħarsa taħt il-Konvenzjoni, (2) din id-differenza fit-trattament kinitx bejn persuni li s-sitwazzjoni tagħhom kienet tixxiebah, (3) din id-differenza kinitx bil-ħsieb li jintlaħaq għan leġittimu; u (4) kienx hemm proporzjonalita' bejn id-differenza fit-trattament u l-għan li ried jintlaħaq permezz ta' dik id-differenza, jew kienx meħtieġ li jkun hemm dik id-differenza biex jintlaħaq dak il-għan. Huwa importanti, għalhekk, li l-paragun isir bejn persuni li huma placed in analogous situations"[35];

Illi fil-każ li l-Qorti għandha quddiemha, ir-rikorrent m'huwiex jgħid li l-artikolu 22(2) jew l-artikolu 31 tal-Kapitolu 101 joħolqu qagħda ta' diskriminazzjoni, iżda li l-mod kif l-intimat wettaq id-diskrezzjoni tiegħu ġabet effett diskriminatorju bi ħsara għalih;

Illi dwar l-imsemmija diskrezzjoni ngħad li minkejja li d-dispożizzjonijiet tal-liġi li jagħtu diskrezzjoni lill-intimat m'humiex fihom infushom diskriminatorji, madankollu "*jkun hemm diskriminazzjoni meta l-każijiet ugwali jew persuni f'sitwazzjonijiet ugwali jiġu trattati b'mod differenti u ma jkunx hemm bażi oġġettiva u raġonevoli għal tali trattament differenti. ... Fid-dawl ta' dawn il-prinċipji, l-Qorti tqis li, filwaqt li l-provvedimenti ta' l-artikolu 22(2) m'humiex diskriminatorji ma jistax jiġi eskluż a priori li l-istess artikolu jista' jiġi użat b'mod diskriminatorju. ... Dan ifisser li ceteris paribus, meta ċ-ċirkustanzi ta' l-akkużati jkunu simili, dawn m'għandhomx jiġu trattati differenti, u jekk ikun jirriżulta li l-Avukat Ġenerali aġixxa b'mod diskriminatorju, fis-sens li ibbaża d-deċiżjoni tiegħu fuq kriterji jew ċirkostanzi irrilevanti għall-fini ta' dik id-determinazzjoni, l-aġir tiegħu jista' jiġi ċensurat*"[36];

Illi, madankollu, jibqa' l-fatt li, minħabba n-natura aċċessorja tiegħu, biex jidħol u jinżamm fis-seħħ il-ħarsien mogħti bl-artikolu 14, l-għamil allegat li jkun diskriminatorju jrid ikun dwar xi dritt maħsub fil-Konvenzjoni. Minbarra dan, jekk kemm-il darba t-

---

[35] P.A. (Kost) GCD **15.2.2006** fil-kawża fl-ismijiet ***Joseph Grech et vs Il-Ministru Responsabbli mill-Familja u s-Solidarjeta' Soċjali et*** (konfermata mill-Qorti Kostituzzjonali fid-**9.2.2007**) li kienet tirrigwarda każ ta' pensjonijiet

[36] P.A. (Kost) TM **5.7.2005** fil-kawża fl-ismijiet ***Godfrey Ellul vs Avukat Ġenerali***

trattament differenzjali li minnu wieħed jilmenta ma jkunx jaqa’ taħt xi wieħed mill-jeddijiet u libertajiet maħsuba fil-Konvenzjoni, l-artikolu 14 ma jkunx japplika lanqas[37] Issa diġa’ ngħad aktar qabel li d-diskrezzjoni tal-intimat taħt id-dispożizzjonijiet tal-Kapitolu 101 tal-Liġijiet ta’ Malta ma jaqax fl-ambitu tal-artikolu 6. Ir-rikorrent ma invoka l-ebda artikolu “sostantiv” ieħor tal-Konvenzjoni li jsejjes ix-xilja tiegħu li l-intimat mexa miegħu b’mod diskriminatorju. Ma jidhirx li Malta għadha irratifikat it-Tnax-il Protokoll tal-Konvenzjoni li titkellem dwar projbizzjoni ġenerali kontra d-diskriminazzjoni fit-tgawdija ta’ kull jedd taħt il-liġi nazzjonali[38], u dak l-artikolu ma jagħmilx parti mill-Kapitolu 319 tal-Liġijiet ta’ Malta. Għalhekk, minkejja l-argumenti kollha li ressaq ir-rikorrent, din il-Qorti ma tarax li tista’ tilqa’ l-ilment li r-rikorrent ġarrab ksur tal-artikolu 14 tal-konvenzjoni;

Illi fid-dawl ta’ dawn il-konsiderazzjonijiet, lanqas dan it-tieni lment ma jista’ jintlaqa’;

Għal dawn ir-raġunijiet, il-Qorti qiegħda taqta’ u tiddeċiedi l-kawża billi:

Tiċħad l-ewwel talba tar-rikorrent billi ma jirriżultax li huwa ġarrab jew jista’ jġarrab ksur tal-jedd fundamentali tiegħu kif imħares bl-artikolu 39 tal-Kostituzzjoni jew l-artikolu 6 tal-Konvenzjoni;

Tiċħad it-tieni talba tar-rikorrent billi d-diskrezzjoni mogħtija mil-liġi lill-intimat taħt l-artikolu 22(2) u l-artikolu 31 tal-Kapitolu 101 tal-Liġijiet ta’ Malta ma titqiesx li tmur kontra l-jedd imħares mill-artikolu 45 tal-Kostituzzjoni, u lanqas ma jirriżulta li dik id-diskrezzjoni taqa’ taħt xi artikolu tal-Konvenzjoni u għalhekk ma jgħoddx għaliha l-artikolu 14 tal-Konvenzjoni;

Tastjeni milli tqis it-tielet talba billi, fid-dawl tal-premess, ma hemmx rimedji jew provvedimenti li l-Qorti tista’ tagħti fir-rigward; u

---

[37] Ara, per eżempju, Q.E.D.B. **24.2.1998** fil-kawża fl-ismijiet ***Botta vs Italja*** (Applik. Nru. 21439/93) § 39

[38] Van Dijk, van Hoof, van Rijn, Zwaak *op. cit.*, § 30..3., f’paġ. 991

Tordna li r-rikorrent iħallas **l-ispejjeż tal-kawża**.

< Sentenza Finali >

---------------------------------TMIEM---------------------------------